

Наталія Бондарчук,
здобувачка магістерського рівня вищої освіти,
навчально-науковий інститут філології та журналістики,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Науковий керівник: Людмила Давидова,
кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент.

СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ

Анотація: В роботі розкрито суть поняття «педагогічна технологія»; розглянуто види сучасних педагогічних технологій, їхню структуру, спосіб застосування, результативність, визначено переваги та недоліки кожної з них.

Ключові слова: педагогічна технологія, педагогічний процес, навчальна технологія, навчально-пізнавальна діяльність, онлайн-школа.

В час розвитку нових технологій, запровадження реформи школи вчителі постають перед новими викликами. Відбувається перехід до виховання необхідності постійного оновлення знань, вміння мислити, аналізувати, синтезувати свої знання та здобутки інших в певну теорію, вміння відстоювати та обґрунтовувати власне бачення проблеми і шляхів її розв'язання.

Для переходу на такий рівень педагогіки необхідно враховувати особистісні особливості кожного учасника навчального процесу.

Особливості розвитку старшокласників залежать від багатьох факторів. Це і фізичний розвиток кісткової та м'язової тканин, і спадковість, і розвиток суспільства, в якому росте і розвивається особистість, і статеве дозрівання, і інтенсивний розвиток емоцій [2].

Для сучасної освіти характерним є впровадження нових педагогічних технологій, що пов'язані з переходом до ідеї цілісності педагогічного процесу, що спирається на теорію загальнолюдських цінностей гуманізації, особистісно орієнтованого підходу, пріоритету суб'єкт-об'єктних відносин.

Серед сучасних навчальних технологій слід виділити наступні: диференційоване навчання, дистанційне навчання, кредитно-модульно-рейтингова технологія, інформаційні технології навчання, особистісно зорієнтоване навчання, технологія проблемного навчання, технологія навчання на основі методу латерального мислення, ігрові технології.

За М. Н. Фіцулою, диференційоване навчання — спеціально організована навчально-пізнавальна діяльність, яка з огляду на вікові індивідуальні особливості суб'єктів учіння, соціальний досвід спрямована на оптимальний фізичний, духовний і психічний розвиток учнів, засвоєння необхідного обсягу знань, практичних дій за різними навчальними планами та програмами [4].

Особистісно орієнтоване навчання — це актуальна освітня технологія, що на сучасному розвитку освіти підпорядковує своїм принципам усі інші технологічні розробки педагогіки. Це навчання, що спрямоване на саморозкриття та самореалізацію особистостей учнів, зокрема і старшої школи, та покликане сформувати в них культуру життєдіяльності, яка дає змогу продуктивно будувати своє життя.

Технологія проблемного навчання змінює стосунки учень-учень. Це метод навчання, в якому реальні складні проблеми використовуються як освітній інструмент.

Для вивчення української літератури в старших класах використовують ігрові технології навчання, кооперативне навчання в невеликих групах, коли створюється можливість обговорення кожної проблеми, доведення, аргументування власного погляду, а також технологію колективно-групового навчання, яка передбачає одночасну роботу всього класу. Обговорення проблеми в загальному колі застосовується, як правило, в комбінації з іншими технологіями. Метою є пояснення певних положень, привертання уваги старшокласників до складних або проблемних питань у навчальному матеріалі, мотивація пізнавальної діяльності.

Активізувати пізнавальну діяльність старшокласників на уроках української літератури допомагають дискусійні методи: «Прес», «Обери позицію», «Зміни позицію», дискусія в стилі телевізійного ток-шоу, дебати та ін.

Дистанційне навчання надає можливість отримати освіту без обов'язкової тривалої присутності учня в стінах навчального закладу у чітко визначений час. Прикладом застосування сучасних освітніх технологій є ВШО (Всеукраїнська школа онлайн) [1]. Онлайн-ресурс пропонує матеріали для навчання учнів середньої та старшої школи, що пройшли експертизу та відповідають державним освітнім стандартам, у змішаному та дистанційному форматі. Всеукраїнська школа онлайн пропонує програми для вивчення української літератури в старших класах [3].

Застосування іновативних технологій сприяє досягненню максимального взаєморозуміння і співпраці між учителем і учнем, а отже підвищує якісний рівень знань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Всеукраїнська школа онлайн. URL: <https://lms.e-school.net.ua>.
2. Падалка О. С., Нісімчук А. М., Смолюк І. О., Шпак О. Т. Педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1995. 254 с.
3. Українська література. 10 клас. URL: <https://lms.e-school.net.ua/courses/course-v1:UIED+Ukrainian-literature-10th-grade+2020/about>.
4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. Київ : Академвидав, 2006. 352 с.